

עמ"ת 26172/04 - אלברט מרדכייב, רוני שימשישוילி נגד פרקליטות מחוז מרכז

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עמ"ת 17-04-26172 מרדכייב(עציר) ואח' נ' פרקליטות מחוז מרכז

לפני כבוד השופט גרשון גונטובסקי
העוררים 1. אלברט מרדכייב (עציר)
2. רוני שימשישוילி (עציר)
עו"ב"כ עוזר אבטל ולאעד כהן
נגד פרקליטות מחוז מרכז
משיבים עוזר גלעד ארליך

החלטה

לפני ערג על החלטת בית משפט קמא (כב' השופטת אמיר) לעצור את העוררים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם.

כתב האישום וההחלטה בית המשפט קמא

1. נגד שני העוררים שלפני ונגד נאש נסף, הוגש כתב אישום לבית משפט קמא, שענינו סחר באברי בני-אדם.

על-פי כתב האישום, עסקו שני העוררים (בין השנים 2010-2014) בסחר באברים כחלק מרשות עברינית, אשר בראשה עמד אזרח ישראלי (להלן: **ראש הרשות או בוריס**). ראש הרשות איתר אנשים מדינות חבר העמים, שנמצאו מתאים למסור כליה לחולים שסבירו מי ספיקת כלית, והסכוימו לעשות כן בגין מצבםכלכלי הקשה. עבור הכליה הם קיבלו מראש הרשות, בעקבותיו, סכום כסף שיעורו אינם ידוע למאשמה. במקביל בוריס איתר חולים, והציג להם לעבור השתלת כליה מתורם חי תמורה מאות אלפי ₪. ההשתלות בוצעו בסריילנקה ובטורקיה.

כדי לאorgan את מערכת ההשתלות הבלתי חוקיות בתורקיה, הקים בוריס את חברת **"לשם שמיים בע"מ"** (להלן: **חברת שם שמיים או החברה**), שפעלה ממשרדה ברמת-גן. העוררים הועסקו על ידי החברה, ושימשו כזרועו הארוכה של ראש הרשות. בהנחייתו הם ליוו תורמים מדינות חבר העמים, שאتوا על ידי ראש הרשות, והיו נכונים למכור את כליהם תמורה תשלום כספי. בנוסף, הם ליוו את המושתלים בסריילנקה ובטורקיה, הפגישו את המושתלים עם התורמים, ודאגו כי הלו יתאמו מצג כוזב בדבר קירבה משפחתי או אישית, כדי לקבל את אישור בת-החולים לביצוע ההשתנות. בנוסף לעוררים, פעל בתורקיה גם אזרח ישראלי המתגורר בחו"ל (להלן: **רוברט**). הנאשם השלישי הוא רופא ישראלי שפרש לגמלאות, שבעזרת המוניטין שלו סייע למערכת כולו בגין מושתלים פוטנציאליים.

עמוד 1

והנה, במהלך שנת 2014, נוהלה חקירה נגד הפעילים השונים במערכת ההשתלות, וראש הרשות עזב את גבולות הארץ ולא שב אליה. ביום 13.5.15 הוגש כתב אישום, בין השאר, נגד העוררים, והוא נגדם צו עיקוב יציאה מהארץ. על רקע זה, קשרו העוררים קשר ייחד עם בוריס להמשיך את פעילותם האסורה בתחום סחר האיברים. הם המשיכו להפעיל את חברת לשם שמיים, ולטפל בליךוחות החברה שהמתינו ליציאה להשתלות בלתי חוקיות. הם גם גייסו חולמים שסבלו מאי ספיקת כלויות, ושילמו לחברה סכום של כ - \$180,000, כל אחד, עבור ההשתלות הצפויות.

בנוסף, עobar לנובמבר 2015, החליטו העוררים שהעורר 2 יפתח חברה חדשה בשם **"לשם שמיים שירותים אקדמיים טרטיبيים בע"מ"** (להלן: **החברה החדשה**), שתמוקם במשרדי החברה הקודמת, ותמשיך לספק שירותי לחולמים הסובלים מייספיקה כלויות. רוברט פתח חברה באלבניה (להלן: **חברת New Live או החברה האלבנית**), שכרכה את שירותיה החברה החדשה. העוררים המשיכו להיפגש עם מושתלים במשרדי החברה החדשה, והציגו להם רכישת חビלה, הכוללת תשלום עבור כליה מתורם חי וכל השירותים הלוגיסטיים. העוררים מסרו למושתלים חוזה מטעם חברת New, בו נרשם כי החברה אינה עוסקת באיתור תורמים, וועל המושתלים לאתר תורמים פוטנציאליים בכוחות עצמם, או לחופין לפנות למאגר תורמים אלטרואיסטיים בבית החולים. על פי כתב האישום, מצג זה היה כוזב, שכן החברה היא זו שאיתה את התורמים, שקיבלו תשלום עבור תרומתם, בהתאם לדפוס הפעולות הקודם. לאחר חתימת החוזה כאמור, פעלו העוררים מול רוברט ובורים לאיתור תורמים בתשלום, לשם ביצוע השתלות בלתי חוקיות במרכזים רפואיים בטורקיה, תאילנד והפיליפינים. **"טור יצירת מג שווא של קבוצה משפחית אישית"** בין המושתל לתורם (סעיף 27 לאים הראשוני). במקביל לכך, הנחו העוררים את המושתלים להעביר חלק מהתשלום עבור ההשתלה לחברת New באלבניה.

בוריס נהג להודיע לעוררים כי אויתר תורם מתאים, אז העורר 1 רכש כרטיסי טיסה עבור המושתל ורוברט. בנוסף, הנחה העורר 1 את המושתל לשאת עמו את יתרת הכסף במצוון לעיד ההשתלה בחו"ל. כשהגיעו לשם, הם הגיעו ברוברט או במלואים נוספים, שלקחו אותם לבית החולים, הנחו אותם כיצד לה坦היג, והפגשו ביניהם לבין התורמים. גם הפעם הם הונחו לציין בפני הגורמים המתאים קירבה משפחית פיקטיבית, כדי לאפשר את ביצוע ההשתלה. עד כאן האישום הראשוני. אחורי בהא שורת אישומים פרטניים ובهم תיאור מקרים קונקרטיים, הנוגעים למושתלים השונים, איש ונסיבותו.

בגין כל אלה ויחסו לעוררים עבירות של סחר באיברים ותיווך לסחר באיברים (על פי סעיפים 36(א)(1)-(3) לחוק השתלת איברים, התשס"ח-2008 (להלן: **חוק השתלת איברים או החוק**)); עבירות ניסיון לסחר ותיווך לסחר באיברים לעורר 1 וניסיון לעורר 2; בנוסף מיחס כתוב האישום לעוררים ריבוי עבירות של קשרת קשור לעוון (על-פי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן: **חוק העונשין**)).

2. למען שלמות התמונה העיר כי העוררים הודיעו והורשו בכתב האישום המתוון הקודם, שהוגש נגדם (ת"פ 15-05-2015-26462). העורר 1 הורשע במסגרת ב-13 עבירות של סחר באיברים ותיווך לסחר באיברים, ובשני ניסיונות לתיווך בסחר באיברים; העורר 2 הורשע במסגרת ב-10 עבירות של סחר באיברים ותיווך לסחר באיברים וב-2 ניסיונות לתיווך בסחר באיברים.

3. לצד הגשת כתב האישום הנוכחי, הגיע המשيبة בקשה לעצור את העוררים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. בית המשפט קמא (כב' השופטת אמיר) דן בבקשתה. בהחלטה מקיפה ומפורטת נקבע (ביום 26.2.17) כי **קיימות ראיות** לכוארה לחובתם.

בית-המשפט עמד תחילה על הבסיס העובדתי המוסכם על הצדדים: העוררים פעלו במסגרת חברת שם שמיים, ולאחר מכן במסגרת החברה החדשה; המושתלים שעוניים מפורט באישוםם עברו השתלת כליה מתורם ח' (למעט המפורט באישום התשיעי); המושתלים שכרו גם את שירות החברה האלבנית שהוקמה על ידי רוברט; כן עולה שהעוררים פעלו לאייתור המושתלים והחתימו אותם על החוזים המפורטים בגין האישומים. לאחר מכן קבע בית המשפט שחומר החקירה כולל ראיות רוחב להוכחת כל האישומים, וקשררת קשר בין העוררים לבין עצם ובין בין בורים ורוברט. בית המשפט עמד על כך שהעוררים הורשו בכתב האישום הקודם שהוגש נגדם, בקשררת קשר לביצוע עווון, סחר באיברים, תיווך לסחר באיברים וניסיון לסחר באיברים ולתווך לסחר באיברים. גם שהפעולות שביצעו העוררים על פי כתוב האישום הקודם הן אחירות מלאה המיחסות להם כוון, פעילות המערך כולן דומה עד מאוד לפעולות המערך באישום הנוכחי. מכאן, שהם פעלו ביחד עם בורים ורוברט, אך בתפקידים אחרים. במקום לפעול בחו"ל בעבר, הם נאלצו לפעול בארץ, שכן החקירה הפלילית הובילה להוצאה צווי יעקוב יציאה מן הארץ נגדם. העוררים דאגו להחתים את המושתלים על חוזים כזבים, לפיהם אין לעוררים ולפועלים עם קשר עם AUTHOR תורמים, בעוד שבפועל המושתלים לו והפגשו עם התורמים על ידי אחרים הפועלים עם העוררים, ואף אוטרו על ידם לכואה.

בית המשפט עמד על ראיות הרוחב, המבוססות את הראיות לכואה נגד העוררים:

א) העוררים החליטו לפעול, מיד לאחר שחרורם מהמעצר בחקירה הקודמת, במסגרת אותה חברת שם שמיים, וזאת עד נובמבר 2015. תפקידם השתנה בכך שהם את המושתלים והחתימו אותם על חוזים, בעודם בבוריס ורוברט פועל בחו"ל. פעילותם המערך בכללותו נותרה זהה.

ב) בוריס המשיך לנוהל באמצעות העוררים, שביצעו הוראותיו, את חברת שם שמיים במסגרת הקשר.

ג) גם לאחר הקמת החברה החדשה, שלשית העוררים רק נתנה שירותים לחברת האלבנית, ניתן ללמוד עד מעורבות ועשייה משותפת בין העוררים לבין בורים. למרות המערך החדש, בפועל הפעולות לא התחמזה במתן שירותים גרידא. קיים בחומר החקירה תיעוד של שיחה בין חוקרת, שהציגה עצמה כמי שמעוניינת בביוזם השתלה, לבין בורים (ימים 24.11.16) ושם בוריס ציין " אנחנו עובדים כולם ביחד... פשוט לכל אחד תפקיד שונה בארגון ". ההגנה טענה כי מדובר בראיה בלתי קבילה, אך בית המשפט פסק שאין לקבוע כי הדבר בראיה בלתי קבילה על פניה להוכחת עצם אמירת הדברים" (עמ' 10 להחלטה);

ד) מחיפוש בטלפון הנייד של העורר 2 עולה כי הוא קיבל הנחיות ממש קשר, המחזק בחשבון מיל': האחד נשא את השם בורים, והשני את השם "BIG BOSS". תוכן התקשרות מעלה הניווט כיצד להעביר כספים, מסמכים רפואיים, וכיוצא בשוק השתלות בפיליפינים.

ה) בנגד לנוכח החוזים החדש שהוחתמו עליהם המושתלים, בפועל התורמים לא אוטרו על ידי המושתלים כלל, ולמעשה לא זו הייתה כוונתם האמיתית של הצדדים בעת החתימה על החוזים. בכך, קיימות עדויות של מושתלים שונים לפיהן חברת שם שמיים היא זו שאתרה את התורמים (ראו פירוט בעמ' 10-11 להחלטת בית המשפט קמא).

ו) התורמים עמדו בקשר עם גורמים אחרים מטעם חברת שם שמיים, ובכלל זה רוברט, אשר פעל באותו האופן כמו במסגרת הקודמת. בנוסף, בתקופה שהחלה מחדש נובמבר 2015, גם שהעוררים פעלו במסגרת החברה החדשה, הם המשיכו לפעול באותה המתכונת ביחד עם בורים ורוברט. בית המשפט עמד בפирוט על מספר הבדיקות הקיימות בתחום זה.

ז) גרסת העוררים לא התישבה עם הראיות שנצברו לחובתם. העוררים טענו בתוקף כי התורמים הם אלטרואיסטים, אך קיימות ראיות, שהו מודעים לכך שלא אלה הם פנוי הדברים. העורר 1 שמר על זכות השתייה באחת מחקירותיו (מיום 16.12.16) כשהו בטוח בפנוי ראיות שונות, ובכלל זה עדויות המושתלים.

ח) אכן, החקירה מצוות החקירה, נפגשה עם העוררים, כשהציגה עצמה כמי שמחפש תרומה, ואלה מסרו לה שלחברת לשם שמיים אוון קשר לתורמים, ובית החולים הוא הדואג לתורמים, אך אין באמירה זו לערער את המסד הראייתי המוצדק, לכואורה, הבא לידי ביטוי בעדויות המושתלים השונות.

לפיכך, קבע בית המשפט **"מסקنتי היא שיש בידי [המשיבה] ראיות לכואורה המבוססות יסוד סביר להרשעה לביצוע העבירות המוחסנות למשיבים"**. מהראיות עולה באופן ברור ولو לכואורה כי המשיבים איתרו את המושתלים והיו חלק מהמערך אשר נתן שירותים למושתלים ובין היתר פועלו להספקת איבר למושתלים בתמורה. **מסקנתி זו נוגעת לשתי התקופות הפעילות המפורטת בכתב האישום, במסגרת חברת לשם שמיים ובמסגרת חברת לשם שמיים שירותים אדמיניסטרטיביים"** (עמ' 14 להחלטה).

בית המשפט קמא דחה את טענתם של העוררים כי מבחינתם מדובר היה בתזרומות אלטרואיסטיות. העוררים עצם קיבלו תמורה עבור שירותיהם, תמורה שאינה מתישבת עם מתן שירותים לוגיסטיים בלבד (בහינתן عشرות אלפי דולרים ששילמו המושתלים השונים); ההסואאה וההסתירה שבניסוח החוזים מצביעות על כך שברור היה לעוררים שלא מדובר בתזרומות אלטרואיסטיות; בנוסף, הטענה אינה עומדת ב מבחן השכל הישר, בהינתן מכלול הנسبות העולה מחומר הראיות.

4. על רקע זה נקבע כי בידי המשיבה ראיות לכואורה, שעוצמתן אינה חלה להוכחת המפורט בכתב האישום. בית המשפט קבע כי נשקפת מסוכנותם מהעוררים (בדיון מיום 26.2.17) וכן חש לשימוש הליכי משפט נוכח השיטתיות, ההסתירה והתחכים בו נקטו. בהמשך הדיון הורה בית המשפט (ביום 26.2.17) על שליחת עניינים של העוררים לשירות המבחן לשם עriticת תסוקיר, וזאת על אף התנגדות המשיבה. באירוע עוררו את החשש שעמידתם על חפותם תוביל את שירות המבחן לתסוקיר שלילי, ועל רקע זה נקבע בית המשפט **"אין צורך לשוב ולהזכיר את הבורר והידוע לפיו חזקת החפות עומדת [לעוררים] גם אם מצאתי קיומן של ראיות לכואורה. משכך, ברור שאין לזקוף לחובתם את העבודה שאינם מודים בביצוע העבירות. בטוחני כי שירות המבחן ידע לעשות את הבדיקות הנדרשות"** (עמ' 23 לפרוטוקול הדיון).

5. בסופה של יום התקבלו בעניינים של העוררים תסוקירים שליליים. בית המשפט עמד על האמור בהם, וקבע כי המלצות השיליות לא נשענות רק על אי נטילת אחריות למשיבם נוכח כפирתם באשמה. **"МОבן וידוע כי העובדה [שהעוררים] אינם לוקחים אחריות - אינה צריכה לצריכה לעמוד להם לרועץ"** (עמ' 33 לפרוטוקול הדיון 28.3.17). בית המשפט ציין כי אין זה מקום לסתות מהמלצות שירות המבחן. הוא הוסיף **"במקרה דנן לצד היעדר המלצה מצד שירות המבחן, ניצבת עובדת ביצוען של העבירות לכואורה בתיק דנן תוך כדי ניהול החקירה, המשפט ואף לאחר הודיעת המשיבים בעבירות דומות בתיק הקודם"** (עמ' 34). נוכח הוצאה צווי עיקוב יצאה מהארץ בעניינים הם שינו את מאפייני פעילותם, אך זאת במסגרת אותו ארגן. כל אלה יוצרים קושי בראור וממשי ליתן בעוררים אמון ולשררם לחולפת מעצר. את העבירות שביבעו ניתן לבצע מכל מקום, גם מהבית. העובדה כי לא נרתעו מהמשיך בפעולותם העברינית כנגד חקירה פלילתית נגדם, אומרת דרשו. בית המשפט סיים את החלטתו באמירה כי ככל שהמשפט לא ינהל באופן מהיר די, קיימת להגנה האפשרות להגיש בקשה לעיון חוזר גם במסגרת הליך המעצר.

6. על מכלול החלטות של בית המשפט כמו הוגש העורר לפני.

טענות הצדדים

7. העוררים טוענים כי בית משפט קמא שגה הן בהחלטתו בעניין קיומן של ראיות לכואורה, הן בעניין אי-שחרורם לחופפת מעצר.

בכל הנוגע לראיות לכואורה, אלה אינן קיימות לשיטתם, ולכל הפחות חל בהן קריטריון משמעותי ביותר. כך, בנסיבות המקרה שלפנינו אין ראיות ישרה לתשלום תמורה אסורה לתורמים. תרומות איבר מבלתי שלוומה לתורם תמורה, אינה מהוות פעולה אסורה מכוח חוק השתלת איברים. זאת ועוד; קיים בעניין זה מחדר חמור של גורמי החקירה, שכן פרטי התורמים אמורים להיות מצוינים במסמכים הרפואיים השונים, וניתן היה לאטר אותם ולבדוק האם קיבלו תמורה לתורמה. גם אם הם מצוינים בחו"ל, ניתן היה עדין להגעה אליהם. מחדר החקירה שכזה צריך לפחות בעוצמת הראיות שבתיק, ומהיב את הקביעה כי אין ראיות לכואורה בעניינו. בהינתן העדרן של ראיות ישרה, ניתן המשיבה לבנות את הטיעון שלא על ראיות נסיבתיות לקיומה של תמורה אסורה, אך ראיות נסיבתיות אינן יכולות לשמש תחליף לראיות ישרה במקומות בו ניתן להשיגן. בנוסף, בית המשפט קמא עשה שימוש ב"שלל הישר" אך גם זה, כאמור, אינו יכול לשמש תחליף לראיות. בנוסף השימוש בשכל הישר בנסיבות העניין "עומד בוגוד גמור לעובדה כי תרומות אלטרואיסטיות הן דבר מקובל בארץ ובעולם[...]. אין זה חריג שאדם מסכים לתרום איבר לאחר שאינו מכיר, ואף לביהם"ש קמא הוציאו פרסומים המלמדים כי תופעה זו אכן רווחת בארץ ובעולם" (פסקה 25 להודעת העורר (וראו גם נספח ע/5 לעורר)). אין חולק שהעוררים שהו בארץ בכל הנוגע לאיורים מושא האישום הנוכחי, וככל שלוומה תמורה לתורמים לא הם שילמו אותה, לא ידעו עליה, ולא הסכימו לכך. אין ראיות שהמושתלים אמרו לעוררים שלוומה תמורה לתורמים. המושתלים חתמו על הסכמים, והעוררים התעקשו שייעשו כך. בהסכם נאמר שהחברה לא מתארת חולמים. הסכמים אלה מחייבים, ואין תשתיית לכך שהחולמים או העוררים רואו אותם כפיקטיבים. ב"כ העוררים מפנים גם לכך שחוקרים מצוות החקירה הגיעו לעוררים, במסווה של חוללה ובני משפחתו, פגשו בהם ואמרו להם שהם מבינים שהעוררים יdaggo לחולה לטורם, ואילו העוררים אמרו בתגובה שהם לא דואגים לכך. זהה ראייה אובייקטיבית לכך שהעוררים שמרו את גבולות החוק ולא חצו אותם. בנוסף, לא כל תמורה במסגרת חוק השתלת איברים היא אסורה. ניתן כי מספק שירותים במסגרת השרשת יקבלו תמורה וזה לא תהיה עבירה על החוק, כל עוד התורמים לא מקבלים תמורה. בעניין זה הצינו ב"כ העוררים חוות דעת משפטית בפני בית משפט קמא. אם חוללה מוקן לשלם כדי לקבל סיוע בגיןור בית חולמים, למשל, להבדיל מאשר תמורה לטורם, אין בכך פסול.

בנוסף, טוענים העוררים, שבית המשפט קמא שגה בכך שקבע הפלילי הקודם בעניינים, שכן השופט שידון בתיק העיקרי לא יכול להיחשף לפרשה הקודמת, ואין להתחשב במסגרת הליך המעצרים בראיות בלתי קבילות. מילא הפרשה הקודמת שונה מהנווכחית, שכן העוררים לא יצאו את הארץ, לא ביקרו בבתי החולמים, לא נפגשו עם התורמים ואין ראייה הקוסרת אותם לשיחות עם התורמים או המבוססת ידעה או הסכמה על קבלת תרומות בתמורה. لكن, מילא לא ניתן לבסס כאן "מעשים דומים", כפי שקבע בית המשפט קמא. על רקע כל אלה, אין ראיות לכואורה המקומות סיכוי סביר להרשה, ולהלעוףן קיימות בהן פריצות וסתירות מהותיות, המתוות הকפ לעבר חלופת המעצר.

העוררים מוסיפים טוענים שrage בית המשפט קמא בכך שקבע כי קיימת עילת מעצר ולא ניתן לשחרר את העוררים לחופפת מעצר. מדובר בעבירות מסווג עונן בלבד, ולא מדובר במעשה שבוצעו תוך כדי ביצוע אלימות, סחיטה או מרמה. מלבד אותו כתוב אישום קודם בו הודה, אין לעוררים עבר פלילי כלשהו, ומדבר באנשים נורמטיביים לחלוון. אין כל סיבה להניח שלא יקיימו את המגבילות שיטלו עליהם. בנוסף, אין לבוא בחשבון עם העוררים על כך שפعلו עד ההרשה

באותה המתכונת הקודמת. זכותו של אדם לחשב שאין פסול במעשהיו ואחריו ההרשעה לשנות את דרכיו. רובם המוחלט של האישומים באישום הנוכחי הם מהתקופה שלפני ההרשעה. אין גם כל חשש לשיבוש זהה או אחר. העוררים לא הסתיירו דבר, ופעלו בצורה גלויה. התשלום מצד המושתלים בוצע כנגד חשבונותם מס כדין. בית המשפט שגה גם בכך שבחר לאמץ את המלצות שירות המבחן, וישנם תקדים לכך שנאשימים בעבירות אלה, שהוחובתם עבר פלילי מכבד יותר, נשלחו לחולפת מעצר. לחילופין, יש להורות על ביצוע בחינה מחודשת של חולפות מעצר שלא הוצגו בפני שירות המבחן, בין אם באמצעות תסaurus משלים ובין באמצעות בחינה עצמאית של בית המשפט כאמור.

8. המשיבה טוענת כי לא נפל כל פגם בהחלטות בית המשפט כאמור. לשיטה, די במצב דברים בו גורמים בשרשראת הארגון מקבלים כספים כדי לכונן עבירה על החוק, גם אם מדובר בתרומה אלטרואיסטייה. די בהצעת של "חכילה כוללת" להשתלת איברים כדי לכונן עבירה. מכל מקום, בנסיבות המקרא הנוכחית נגבו מהמושתלים סכומים נכבדים ביותר, דבר השולל קיומן של תרומות אלטרואיסטיות. החוק קובע את האופן בו מתבצעת תרומה אלטרואיסטיית, נתן הנסתור מנסיבות המקרא דנא: מפגש אוזורי עם תורם שלא נפגשו עמו קודם, שאינו מתossal בשפט אמו, שנדרש לספר סיפור כדי לבצע ההשתלה, ש מגע ממדיניות חבר העמים כשבתי החולים ממוקמים באסיה. ברור לכל כי בנסיבות העניין אין עומדת על הפרק תרומה אלטרואיסטייה. בנוסף, הפעולות של העוררים נעשית על רקע הפעולות הקודמת שלהם, ואין להתעלם מהם. הם פועלו בהתאם מסוימות נוכחות החקירה והרשעתם, והודעות המושתלים מראות היטב כי ברור לכל שאין מדובר בתרומות אלטרואיסטיות, שהם לא יישגו תורמים בעצמם, ושהארגון יdag להבאתם. גם במסכת התחנלות הקודמת היו חזים, שהעוררים ידעו הייטב כי קיים פער ביןם לבין המציאות. בעת הם שינו את אופי התחנלותם כיוון שהווצה נגדם צו יעקוב יציאה מן הארץ, אך המשיכו להנהל את הפעולות הכלכלית של החברה החדשה עבור בורים. כשנטקלו בקשי זהה או אחר במימוש ההשתלות, היו מקרים שבהם התקיימה שיחה עם בורים בסקייפ, והוא הניחות שהגיעו ממנה באמצעות הדואר האלקטרוני. לאחר נובמבר 2015 עשו העוררים שינויים בוריסים בסקייפ, והוא הניחות שהגיעו ממנה באמצעות הדואר האלקטרוני. השינויים שנערכו בפברואר 2015 עשו העוררים שינוי בmortar להסota את חלקם, והשירותים סופקו לחברת האלבנית. לחולמים הישראלים שהגיעו אליהם לא הוצעו פרטי החברה האלבנית, שכן מבחןיהם הם הגיעו לחברת ישראלית. לשיטת המשיבה, כאשר הן הנסיבות, אין כלל צורך לפנות לתורמים ולראות האם התרומות נעשו ללא תמורה. המשיבה דוחה טענות למחדל בחקירה. מצויים בחומר החקירה פרטי אזרחות קזחסטן עם מספר דרכון מבין ה- 14, ועוד שלושה מקרים של שמות ללא פרטים מזהים, ואוותה אזרחות קזחסטן מספקת על סיפור הכספי שנבנה.

בכל הנוגע לעילת המסוכנות, המשיבה טוענת כי זו מתקיימת במקרה הנוכחי. הפעולות המתוחכמת, השיטית ורחבת ההיקף מבססת מסוכנות, ואין בנמצא אפשרות לשלוות לחולפת מעצר, שכן אין ליתן אמון בעוררים. גם כאשר התחנלו נגדם הлик פלילי הם המשיכו בשלהם. התסקרים שנעשו בעניינים היו עמוקים ושליליים. על כך יש להוסיף את החשש מшибושים. שניים מחברי הרשות, בורים וויקטור, מצויים עדין בחו"ל. לא ניתן יהיה למנוע מגע בין העוררים לביןם בבית, במעצר בפיקוח אלקטרוני, וגם לא במקום בו תישלל גישה לאינטרנט. העוררים ידעו שבוריס נמלט למשעה מהארץ כשהחלו החקירה, והם המשיכו להיות בקשר עמו. על רקע כל אלה, היה מקום להורות על מעצר עד לתום ההליכים נגדם.

דין

9. המחלוקת בין הצדדים היא קווטבית, והיא מתפרש על כל המישורים הנוגעים להכרעה בשאלת המעצר עד תום ההליכים: שאלת קיומן של ראיות לכואורה (סעיף 21(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרם), התשנ"ו-1996 (להלן: **חוק המעצרם**)); מסוכנות (סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרם), וקיומה של חולפת מעצר

(סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים). אבחן את הסוגיות כסדרן, אך אפתח בהתייחסות לשתי סוגיות מקדימות, שיש בהן כדי להשליך על המשך הנition.

10. הסוגיה הראשונה היא היחס שבין כתוב האישום הנוכחי לנסיבות כתוב האישום הקודם והמתוקן, שהוגש, בין השאר, בעניינים של העוררים ושםם הודיע בו. העוררים טוענים כי בית משפט קמא שגה שעה שלקח אותו בחשבון, משום שלא יכול לשמש כרואה נגדם במסגרת ההליך הפלילי הנוכחי. אינני מקבל טענה זו. לטעמי, לא רק שאין כאן טעות, אלא שהכרח הוא לבחון את בקשת המעצר הנוכחית לאורו:

א) ראשית, התנהלות הקודמת של העוררים, שבגינה הוגש כתוב האישום הקודם, היא חלק מעובדות כתוב האישום הנוכחי. מכאן, שהמאמינה סבורה כי תוכל להוכיח אותה על בסיס הראות שתציג, והראיות שביבסו את כתוב האישום הקודם תוכלנה לבסס את הנטען בכתב האישום הנוכחי, ללא שאנקוט כל עמדה לגבי השאלה כיצד יש לעשות כן.

ב) אכן, התנהלות העוררים עד להרשעתם היא נדבר מרכז בטיעונה של המאמינה, ל비스וס טענותיה לגבי התנהלותם בכתב האישום הנוכחי. הטענה של המאמינה היא שאותו מגנון המשיך לפעול, בשינויים המחייבים, גם לאחר שהחללה החקירה הפלילית, שהובילה לאיושם הקודם. המגבלות שנלווה לחקירה זו אילצו את העוררים לשנות את התנהלותם, שכן עוכבה יציאתם מהארץ, אך הם ביקשו להפסיק ולקדם את פעולות המנגנון בדרכים חדשות, חרב קיומה של החקירה, וכותב האישום שהוגש לאחר מכן.

על רקע זה, אין לקבל את עמדת העוררים לפיה יש לבחון את התנהלותם בהיעדר התייחסות לתנהלותם הקודמת. אין לפתח כאן "דף חדש". בוחינה זו סותרת את הגינו הפנימי של כתב האישום, והיגיון זה הוא שציריך לשמש כבסיס לבחינתן של הראות לכוארה.

מכאן שיש לבחון את האישומים הנוכחיים המ楊חים לעוררים מעשים פליליים בארץ, לאור ההיכרות הקודמת שלהם את הפעולות המאורגנת גם מחוץ לארץ. הם היו חלק מהפעולות הללו בסירילנקה ובטורקיה ו"אָפַצְיָנוּ עֶבֶר הַתוֹרָמִים וְהַחולִים בּוּועֵדֶת הַאֲתִיקָה שֶׁל בֵּית הַחוֹלִים מֵצֶג שָׂוָא, לְפִוּ הַכְּלִיה נִתְנָה לֹא תְמֻורָה, וְאָפָגָו לְהַעֲבֵרָה הַתְשָׁלוּם לְתוֹרָמִים, הַכָּל כְּמֻפּוֹרֵט בְּכַתְבֵּן הַאֲישָׁום" (פסקה 12 לחلك הכללי של כתב האישום המתוקן בת.פ. 26462-05-15, וכן ראו אישום 15 ו- 18 לכתב האישום שם). קיומם של מצגים כוזבים שהעוררים הציגו בעבר בחו"ל הם חלק גם מעובדות כתב האישום הנוכחי העומד נגדם היום (ראו פסקה 1 להחלטה זו).

ג) למקומות מעשי העוררים בכתב האישום הנוכחי ברצף למשיהם בעבר יש משמעות משפטית. יש בו כדי להשליך על התודעה שלהם, ועל ידיעתם כי לא מדובר בתורמים אלטרואיסטיים - לא בעבר, וגם לא במתכוונת הפעולה מושא כתב האישום הנוכחי. בעניין זה ארכחיב מעט שעה שадון להלן בריאות לכוארה.

ד) לכתב האישום הקודם יש גם השלכה ישירה על השלבים הננספים שיש לבחון במסגרת בקשה למעצר עד לתום ההליכים. בהינתן קיומן של ראיות לכוארה, הודהה באישום הקודם מקרינה באופן ישיר על המסוכנות הנש��פת מהעוררים ועל היכולת לתת בהם אמון ולשחררם לחלופת מעצר._CID, התמונה הנחשפת לעיניו של שופט המעצרים היא רחבה יותר מזו הנחשפת לנויד עיני השופט הדן בתיק העיקרי.

על רקע זה, במסגרת ההחלטה שליפני, גם אני, כמו בית המשפט קמא,இיחס משמעות לאיושם הקודם הן ביחס

לשאלת קיומן של ראיות לכואורה והן ביחס לשאלת המ██וכנות ובחינת חלופות מעוצר אפשריות.

11. הסוגיה השנייה הטעונה התייחסות היא מהותה של הפעולות האסורה המיוחסת לעוררים. בריח-התיכון של כתב האישום מצוי בהנחה כי התורמים קיבלו תמורה עבור תרומתם, ולכן אין מדובר בתרומה אלטרואיסטיית. מכאן שפיעולותם של העוררים נכנשת ללבת האיסורים הפליליים המצויים בחוק השתלת איברים. וכך הוא מורה אותנו (בסעיף 36):

36. עונשין

(א) העושה אחד מלאה, דינו - מאסר שלוש שנים או הקנס הקבוע בסעיף 16(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בסעיף זה - חוק העונשין):

(1) מקבל תמורה בעבור אבר שניטל מוגפו של אדם אחר שאינו קרובו מדרגה ראשונה, בחיו, או המועד לנטילה כאמור, בニיגוד להוראות סעיף 3;

(2) נותן תמורה בעבור אבר שהושתל בגופו של אדם אחר שאינו קרובו מדרגה ראשונה, או המועד להשתלה כאמור, ושניטל אדם בחיו, בニיגוד להוראות סעיף 3;

(3) מתווך בין תורם לנתרם, במישרין או בעקיפין, לשם נטילת אבר אסורה או השתלת אבר אסורה או מקבל תמורה بعد תיווך בנסיבות אלה, בニיגוד להוראות סעיף 4;

זהה הרי תכליתו של האיסור בסחר באיברים, שהרי החוק קובע כי "לא יקבל אדם תמורה בעבור אבר שניטל מוגפו או מוגפו של אדם אחר, או המועד לנטילה כאמור, והכל בין שהנטילה נעשית בחיו של אדם ובין שהוא נעשית לאחר מותו" (סעיף 3 לחוק).

המשיבה העלטה, במסגרת הדיון שבפני, כמו גם בפני בית משפט קמא, טענה חלופית, ולפייה גם אם מדובר בתרומה אלטרואיסטיית, די בכך שנעשה שיווק של "חבילת השתלה" כדי לעבור על החוק. זאת ממשום ש"חבילת השתלה" מובילת לקבלת "תמורה בעבור אבר שניטל מוגפו של אדם אחר שאינו קרובו מדרגה ראשונה" מצד המשווקים. העוררים בתגובה טענו כי אין בכך ממש, והפנו לחווות דעת מקיפה שערכו, שהוגשה לבית המשפט קמא והועמדה גם לעיון. בית המשפט קמא קיבל את עדמת המדינה בעניין זה (פסקה 25 להחלטתו מיום 17.2.26), אך לטעמי עניין זה איננו נתול מספקות, בהינתן תכליות החוק, וככל הפרשנות הנוגאים בפליליים (בהתאם להוראות סעיף 34 לחוק העונשין). למרות הפיתוי לעסוק בשאלת מעניינת זו, לא אדרש לה בנסיבות העניין, שכן כאמור, כתב האישום מבוסס על כך שהتورמים לא היו אלטרואיסטים, ובהתאם לכך יש לבחון את הדברים. מילא, ככל שאין ראיות לכואורה להוכחת תרומות שאין אלטרואיסטיות, הדבר יאיר באור שונה לחולוטין את האישום נגד העוררים, וישילך ישירות על מידת מסוכנותם, ולא נראה שישיה מזדקק לשולחים למעוצר.

על כן, לא אדרש לוויכוח המשפטי החלופי שבין הצדדים, אבחן האם קיימות ראיות לכואורה בהתאם לתיאור בכתב האישום טוען לו.

ראיות לכואורה

12. יאמר מיד - ניתוח הראיות המקיף והיסודי שערך בית המשפט كما מקובל עלי, וזאת לאחר שגם אני עינתי בחומר הראיות שהועבר לעיוני. בית המשפט קמא נשען על "דוקטרינת המעשימים הדומינים", ואילו אני סבור שלכל הפעולות חומר הראיות הקיים בתק מעלה בסיס של ממש ל"עכמת עיניים" מצד העוררים לגבי טيبة של הפעולות העומדת על הפרק, ואף מעבר לכך. יש בו כדי לבסס מודעות בפועל לכך שהמנגנון הקודם אותו הכירו ממשיך לפעול באותה המ騰ונת בשינויים המחויבים, כשהעוררים פועלים בישראל ושאר אנשי המנגנון מחוץ לה.

13. חומר הראיות בעניין זה הוא רב מאד, ואסתפק בהצגת דוגמאות לחייבים מההודעות שנגבו מהמושתלים ובני משפחותיהם.

א) כך, ח.פ. העיד (הודעה מיום 16.12.16) כי הוא איתר את חברת שם שמים, והגיע למשרדייה ברמת גן. לאחר מכן הוא קיבל טלפון מבורים "ואמרתי לו שקיבلت ממחמות על החברה אז בוריס אמר לי שזה יעלה 140-130 אלף דולר" (ש. 16). בוריס גם אמר "יש בית חולים ויש צוות רפואי יש תורם והכל מסודר והכל חוקי", וזה היה בדצמבר 2014. העורר מס' 1 אמר לו "שבית החולים מביא את התורם. לא שאלתי מאייפה. ר.ל שעבר את זה אמר לי לא לשאול כלום". המושתל לא עבר ועדת אתיקה כלשהי, הוא פגש את התורמת ו"העדיף להתעלם" מאmirתה שהיא רוצה לעשות טוב לאנשים לאחר שבעל נפטר. כשנשאל המושתל "מדוע אמרת לי בשיחה בנוגע לתורם אל תשלישי שאלות ושלא מדברים על זה?" השיב "כי נראה יש אפשרות מבחינת הזכות שכנראה יש משה לא חוקי" (ש. 87). בנוסף, הוא תודרך לשקר על ידי רוברט ולצין שאם ישאלו שיגיד שהتورמת היא קרובת משפחה שלו, אך אף אחד לא שאל (ש. 99). הואעדיף "להתעלם מזה". גם מי שלוותה את ח. בטהlixir העידה שהם לא חיפשו כלל את התורמת וזה הוצאה להם (הודעה מיום 16.12.16 ש.22). בהודעה מאוחרת יותר השיב ח.פ. כי בגין הסכם עליו חתום "אני בשום צורה לא הייתי צריך לאתר תורם" (הודעה מיום 16.12.16).

ב) סיפר שהעוררים אמרו לו בפגישה במשרדים ברמת גן כי יהיה עליו לשלם 180 אלף דולר (הודעה מיום 16.12.16, גליון 1 אין מספרי שורות). הם גם סיירבו לבקשתו להוריד במחיר (גליון 2). כשנשאל מי דואג לתורם השיב "הם. אני בכלל לא יודעת מי זה התורם" (שם). והואיף "הם אמורים שבמסגרת המפגש נחתם חוזה איתם עם חתימת החוזה על מנת שהם יתחלו לבדוק ולמצוא תורם היתי צריך להעביר להם 30 אלף דולר שזה חצי מהסכום שמשלם בארץ ואת יתרה של ה 30 אלף דולר לאחר שתואם כרטיס טיסה. על פי החוזה התורם ימצא על ידי בית החולים. נאמר לי שזה לוקח חצי שנה ולש machta זה לךח פתוח" (שם). הוא לא פגש את התורם. כשנשאל האם התורם קיבל תשלום השיב "אני בטוח שהוא הולך אליו כי... אני לא יודע מה להגיד לך. אני לא מאמין שהוא מתיאנד עווה את זה מבחינה אלטראואיסטי" (גליון 3). כשנשאל על כך שהיתה ועדת אתיקה בבית החולים והוצהר בפניה שהוא קשור משפחתי עם התורם, השיב שהוא לא יודע על כך דבר (גליון 6). אשתו של י. העידה שהעורר 1 אמר להם "שעד שימצאו תורם מתאים לך. יקח חצי שנה" (הודעה מיום 4.12.16 ש. 14).

ג) ציין כי עמד בקשר עם בוריס לפני ההשתלה (הודעה מיום 15.12.16, ש. 3). הוא הבהיר כי איתר תורם (שם, ש.12). לפני ההשתלה הוא התבקש לספר סיפור פיקטיבי על קירבה משפחתיות לתורם (הודעה מיום 7.12.16 ש. 52). כשנשאל "למה צריך לשקר לוועדה" השיב "אם הוא לא יהיה אלטראואיסטי ולא יהיה קשור לא היו מאשרים את ההשתלה" (שם, ש. 61). גם אשתו אישרה את העובדה שהם נדרשו לספר סיפור שיקרי לוועדה (הודעה מיום 7.12.16, ש. 34).

ד) ר.א. ציינה בהודעתה כי היא חשבת שהעוררים הסבירו לה שעליה להגיד שהתרום הוא קרוב "אני לא זוכרת איך הייתה אמורה להציג את הקربה" (הودעה מיום 5.12.16 גילון 5 (אין מספרי שורות). וזאת "כדי שזה יעבור בזעדה שבעצם לא עושים עם זה בעיה". יש לציין מנגד את עדותו של בן זוגה של ר.א שהעדיך אמר כי " מבחיננתנו ידענו רק [שהתרום] אלטרואיסט" (הודעה מיום 16.5.12.16 ש. 39) אך הוא הבהיר בתוקף שהוא עליים לאותר תורם "אז בשבייל מה אני משלם כספ', אחרת למה אני משלם" (שם, ש. 54). יחד עם זאת גם הוא אמר שצריך היה לשקר: "צריך להגיד שהקשר הוא קשר משפחתי" (שם, ש. 74).

ה) א.צ. שאשתו הייתה זקוקה להשתלה, ציין בהודעתו (מיום 12.12.16 גילון 1 ש. 21) שהעורר 1 אמר לו שהתשולם של 180,000 דולר כולל גם את איתור התורם. הוא התעקש על כך שהעורר 1 אמר לו שבניגוד לאמור בחוזה, התשלום הוא גם עבר מזיאת התורם.

ו) גם י.ש. ציין בהודעתו שנדרש למסור גרסה שיקנית לפיה התורם מכיר אותו אישית (הודעה מיום 16.12.16 ש. 83).

ז) י.ו. מסר בהודעתו שהעורר 1 שאל את בוריס שאלות (הודעה מיום 18.12.16 גילון 1 ש. 4 ואילך). "לגביו תורם הם אמרו לנו שהם דואגים לתורם ושהם בעצם העובודה שלהם" (שם, ש. 13). ובהמשך "[העורר 1] אמר לי שיש כבר תורם וממש כמה ימים אחורי זה הייתי צריך להוציא את הכספי מהבנק כי הם רצוי זאת בצורה מיוחדת. הם רצוי 80,000 דולר ביוורו בשטרות של 500" (שם, ש. 23). כשנסע לחו"ל ונפגש עם רוברט זה אמר לו להגיד שהתרמת היא אחינינו. בנו של י.ו. סיפר כי באחת הפגישות שנערכו עם שני העוררים בוריס שוחח עימם בסקייפ לגבי המחיר (הודעה מיום 8.12.16 ש. 14). העורר 1 היה אثم בקשר "הם אמרו לנו לחכות וברגע שהם ימצאו תורם חי הם יודיעו לנו" (שם, ש. 23).

ח) מ.ו. סיפר בהודעתו כי תואם סיפור כספי שקרי לפיו התורם שלו מכיר אותו היכרות אישית (הודעה מיום 5.12.16 גילון 3 ש. 18). רעייתו הבהירשה שהם איתרו את התורם (הודעה מיום 5.12.16 ש. 269).

ט) א.ז. ציין בהודעתו שהעורר 1 אמרו היה לעזר לו למצוא תורם (הודעה מיום 16.13.7.16 ש. 33). בחקירה נוספת ציין א.ז. (הודעה מיום 8.12.16 ש. 19) "למרות שבסתכם כתוב אחרת, וכותב שאנו חנון צרייכם למצוא תורם, בע"פ העורר 1 דבר ערטילאי ואמר שהחברה לשם שמיים עוזרים למצוא תורם". והוא ממשך וನשאל "ש. מה זה ערטילאי? ת. הכוונה שהחברה דואגת לתורם ולכל המסביר. ש. למה הסכמתם על ההסכם למלמות שכתב שאתה צריך למצוא תורם? ת. הסכמתי תחת מחאה, [...] העורר 1] אמר לי שהם לא משנים את החוזה, זה חורה לי שאני צריך לחתום בכתב על משחו ובע"פ לסתם משחו אחר". (שם, ש. 19 ואילך).

14. התמונה המצטנרת מראיות אלה, ומראיות אחרות, היא ברורה למדי. היא אכן מראה שהארגון המשיך לפעול ברצף, לאחר שבוריס נמלט אל מחוץ הארץ, תוך שיתוף פעולה הדוק מצד העוררים. במסגרת המתכוונת הפעילות הקודמת שלהם, העוררים היו שותפים להציג מצגי שווה לבתי החולים בדבר קשרים אישיים ומשפחתיים בין התורמים למושתלים. בעת הם היו ערים לקיומו של פער בין האמור בחוזים עליהם החתימו את החולים בארץ לבין המזיאות. הם היו ערים לכך ש"חבילת ההשתלה" תעמוד על סך של כ- 180,000 דולר לחולה. במקרים שונים הם אף אמרו שהארגון הוא שימצא את התורם מן החי, ושקייםת תורה שבבעל-פה השונה מהתורה שבסכתב. הם המשיכו לעמוד בקשר מול בוריס, שבחلك מהמרקם שוחח באופן ישיר עם החולים, באמצעות סקייפ, ובמקרים מסוימים המשיך לתת הוראות

באמצעות דור אלקטרוני. הם לא היו ערים לשוני כלשהו בדף הפעולה של בורים או של ויקטור. הם לא היו ערים לשוני כלשהו בדף הפעולה של גיס התורמים, שהמשיכו להציג מדיניות מזרח אירופה, והוטסו מרחקים ניכרים כדי שיזאו מהם איברים לשם השתקה. הם היו ערים לכך שימושים מסוימים להיות מציגים מציגים שקרים לבתי החולים בחו"ל כדי לאפשר את ההשתנות.

בכל אלה, ובמיוחד שעה שהעוררים היו עדים לפער בין המוגדרת החוזית למסגרת בפועל, יש כדי לבסס, לכל הפחות, עצמת עיניהם, בדבר המשך התנהלותו של הארגון כתמול שלשום. נכון המודעות לפער זה, לא יוכל לקבל את טענות ב"כ העוררים בדבר הרלוונטיות של חוות הדעת המשפטית שערכו, שכן קיימות ראיות ברורות לכך שהעוררים עצםם היו מודעים שדף הפעולה של הארגון סוטה ממנה.

15. אכן, קיימות בתיק גם ראיות אחרות, הפעולות לטובת העוררים. החוקרים ניסו לדמות מפגש עם העוררים, ולא הצליחו לבסס שהארגון הוא זה שימצא את התורם, או שהתרומה אינה אלטרואיסטית. לכך יש תימוכין גם בחומר הראיות מצד חולים אמיתיים. כך, ר.ש. שליוותה את אביה סיפה שהעורר 1 ציין כי התורם הוא אלטרואיסטי (הודעה מיום 16.11.2016). יחד עם זאת היה ברור שהחברה תמצא להם את התורם (שם, ש. 31). **"ומבחןתנו הינו מוכנים לחותם על כל דבר שיתן תקווה כי במצוקה אתה מוכן לעשות דברים, כל מיני דברים"** (שם, ש. 39).

גם אם כך, אין בראיות אלה לשולול קיון של ראיות לכואורה במקורה דנא. כפי שציין הנשיא בرك בבש"פ 8087/95 זאהה נ' מדינת ישראל, פ"ד (2) 133, 148 (1996) " אכן, לעיתים קרובות חומר החקירה הקיים אינו כולל השלומות. גירושאות העדים, שעליהן סומך האישום, לעיתים קרובות אין תואמות זו לזה. אפשר אף שיש בו עדויות סותרות. לעיתים העדויות ניתנות לפירושים שונים. לא פעם תטען רגינה שאלות שהעדויות אין מшибות עליהן. אין בכלל בלבד כדי לשולול את ערךן כ"ראיות לכואורה להוכחת האשמה". אמת, בשל אותן סתיות ושאלות יתכן כי קיים עתה ספק סביר באשמה הנאשם, אך קיומו של ספק סביר עשוי באשמת הנאשם אינו שולל מהראיות את אופיין הלכאורי. השאלה הינה אם אותן סתיות ושאלות - לאחר שייעברו את כור היתוך של המשפט עצמו - יוכלו לשמש בסיס להרשעת הנאשם. אם יש בהן פוטנציאלי ראייתי זה, כי אז הן מהוות ראיות לכואורה להוכחת האשמה". קיימים הבדלים מסוימים בין הודעות החולים ובני משפחותיהם, אך עדין הבסיס הראייתי תומך בכתב האישום, יוכל באופן פוטנציאלי לשמש בסיס להרשעת העוררים. גם הנition של בית המשפט קמא בכל הנוגע לראיות הנוגעות למבנה הארגון וקשר בין העוררים לבין הפעילים האחרים, מקובל עלי.

לא נעלמה מעני טענתם של העוררים לפיה לא נעשה די כדי להציג לתורמים עצם, כדי לראות האם תרמו באופן אלטרואיסטי אם לאו. כמו בית המשפט קמא, גם אני התרשםתי כי התשתיות הראייתית הקיימת היא מוצקה, המסקנות הנגזרות ממנה הן ברורות, וטענות העוררים לגבי קיומם של מחדלי חקירה, והמסקנות הנובעות מהן, שמורות להם.

ראיות לכואורה ישן.

עלילות מעוצר וחילופת מעוצר

16. האם קמה עילת מעוצר של העוררים? התשובה, בעיני, היא ברורה וחובית.

לפנינו עוררים שקיימות ראיות לכואורה כי נטלו חלק בפעולות ארגון מתוחכם ומקייף, הפעול לאורך זמן ובשיטות לophobic באיברים. סחר זה מבסס עבירות הפוגעות קשות בערכיהם מוגנים בסיסיים ביותר, ובראשם ערך כבוד-האדם.

ידועה אמרתו של קאנט לפיה מאפיינו של האדם הופכים אותו למטרה ומונעים ממנו להיות אך אמצעי בידי אחר. דרך של הגות גדולה, קיימת מחלוקת על אודות המשמעות המדוקפת של אמרה זו, ולא כאן המקום להאריך, אך מבחינה חוקתית, היא השפיעה באופן عمוק על פסיקתם של בתי-המשפט, ועל המשמעות שנטנו לערך כבוד האדם. נפסק כי **"בני אדם לעולם עומדים כתכלית וכעורך בפני עצם. אין לראות בהם אמצעי בלבד ולא מוצר לשחזר בו - תהא המטרה נאצלת ככל שתהא"** (בג"ץ 4542/02 **עמוותה "קו לעובד"** נ' ממשלה ישראל, פ"ד סא(1) 346 (2006) בפסקה 60 לפסק דינו של כב' השופט לוי); וראו גם אהרן ברק **כבוד האדם: הזכות החוקתית ובונותיה** (כרך ראשון, 2014) 256-254.

השתלות איברים מציל חיים היא מטרה נאצלת, אך המטרה אינה מקדשת את כל האמצעים. סחר באיברים היא מהמובקהות שבפגיעה בכבוד האדם. הפגיעה היא שורשית ביותר. זהה שעתה הרעה של האנושות, וכבוד האדם הוא אנושותו (ברק, בעמ' 239). מצד אחד של התופעה מצוים חולים במצבה נוראה הזוקקים להשתלה. מהם עומדים להם מנגד, והזמן שחולף לא מבשר טובות, אם לא יצליח להשתלה של איבר. מהצד השני מצוים אנשים במצבה חומרית, ובהזומות הקיום. אין הם יכולים לגייס את המשאבים הנדרשים לחים הולמים, והם מוכנים למכור איבר מאבריהם, כדי לשפר את מצבם. ובתווך? בתווך מצוים אלה המוכנים להפגש בין אלה לאללה, לנצל את מצוקתם של אלה ושל אלה, והכל כדי להפיק הכנסות נכבות ולשלשן לכיסם. כך קמה לה תעשייה שלמה, חובקת ימים וארצאות, שבצדה האחד מצוקה אדריה ובצדה השני הכנסה רבה הנזונה ממנה, תוך דרישת ערכי יסוד בסיסיים.

אכן, צודקים העוררים בטענתם כי החוק קלא הגדיר סחר באיברים כפשע אלא כעבירה עוון, אך עדין אין בכך כדי לשלול מסוכנותו (במובן סעיף 21(א)(ב) לחוק המעצרים). בית המשפט העליון קבע שעבירות רכוש תשקפנה, לעיתים, מסוכנות, אם יש בהן שיטתיות וארגון. כך למשל פסק כב' השופט, כתוארו אז, גרוןיס בבש"פ 2557/04 **מדינת ישראל נ' בן ציון**, פ"ד נח(4) 89, 83 (2004):

בבית-משפט זה הכיר בכך שעבירות רכוש שעוית, בנסיבות מסוימות, לסכן את ביטחון הציבור ובכך להקים עילית מעצר לפי סעיף 21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים. מדובר בנסיבות שבהן עבירות רכוש נתפסות כבעלות חומרה מיוחדת, למשל כאשר מדובר בעבירות רכוש המבוצעות באופן שיטתי, בהיקף ניכר, תוך התארגנות של כמה ערינאים או תוך שימוש באמצעותים מתחכמים...

אם כך ביחס לרכוש פיזי ודאי וודאי שכן ביחס ל███ באיברים של בני אדם. מסוכנות זו קיימת בנסיבות העניין שלפנינו, נוכח הארגון והshitתיות, וכן הмотיבציה הברורה של העוררים להמשיך ולהפיק טובות הנאה חומריות מצוקתם של אחרים.

על כך יש להוסיף את החשש מפני שיבוש הליכי משפט (סעיף 21(א)(1) לחוק המעצרים) נוכח העובדה שחלקים מרכזיים מהרשות נותרו חופשיים, ונוכנים לסייע בכל צורך כדי לפגוע בתשתיות הראייתית העומדת לחובת העוררים.

17. האם ניתן לאין את המסוכנות הנשקפת מהעוררים על-ידי חלופת מעצר?

עינתי בתסקרים שירות המבחן שמדובר לנגד עיני בית המשפט קמא. בעניין זה טענו העוררים כי התסקרים היו שליליים והושפעו מהעובדה כי עמדו על חפותם, אך לטעמי, המלצות השלוויות בתסקרים, עומדות על רגילהן גם ללא קשר לטענת החפות, שכמובן זכותם המלאה של העוררים לעמוד עליה. כך:

א) בכל הנוגע לעורר 1 שירות המבחן התלבט לגבי המלצה. הוא התרשם מאדם **"אשר ביטה התייחסות** עמוד 12

שכלתנית ומונתקת רגשית", וכי "אנו מעריכים כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד". בנוסף "להתרשותנו, עלול לפעול למשך הישגיות חומרית וקידום שאיפוטו באמצעות מעמדו אף בדרכים של חיצית גבולות החוק" (פסקoir מיום 20.3.17).

ב) בכל הנוגע לעורר 2 שירות המבחן התרשם "מקיום של קשרים שליליים, מדפסי חשיבה נוקשים ומעיוותי חשיבה אשר מקשים עליו להתבונן ולהכיר בעוויות כלשהי בהתנהלותו ובביטחותו ובמצבי סיכון עבورو". בנוסף "עצמה הבחירה להמשיך ולעסוק באופן אקטיבי ויוזם בתחום ההשתלות, על אף ההליך המשפטי המתנהל נגדו, מחזק את ההתרשות מנטיתו לפעול באופן סלקטיבי בגין חוק, מקישו לקבל גבולות וכי הלים משפטיים נגד אינם מהווים עבورو גורם מרתייע וממתן". لكن קים סיכון להמשיך מעורבות שלילית, וקושי לעמוד בתנאים מגבלים, "סקשרו עם גורמים שליליים בחו"ל להערכתנו אף מהווים גורם מגביר סיכון במצבו אף בתוך מסגרת של מעצר בית" (פסקoir מיום 26.3.17).

כל אלה מבססים מסוכנות ממשועות ביותר. אכן, העוררים גילו מוטיבציה עמוקה להוסיף ולהרוויח כתוצאה מצוקתם של אחרים. אני מיחס משמעות רבה לכך שגם שגם כאשר נפתחה נגדם חקירה פלילית, וגם כאשר בורים נמלט מן הארץ, הם מצאו לנכון להמשיך בפעולות בארגון, תוך שהם פועלם מהארץ ולא יצאו ממנו. זהה מוטיבציה להמשיך ולפעול באופן שיטתי ומתחכם, מתוך ידיעה ברורה כי בכך הם עוברים על החוק. בכךין זה לא אוכל לקבל את טיעון העוררים לפיו זכותם היה לחשב שפועלותם הייתה חוקית, עד שבאה הרשעה בכתב האישום, ומאז הם צמצמו את פעילותם. היעתי יכול לקבל טיעון זה אם מדובר היה בסוגיה המשפטי מורכבת שהצריכה בירור וליבורן, אך העוררים ידעו שהם נטלו חלק בעבר בפעולות מרמתית. הם היו שותפים בעבר להציג מצבי שווה לבתי החולים בדבר קרבה בין התורמים לבין המושתלים. ודאי שדעתו שהם מעורבים בפעולות אסורה. וכעת, קיימות ראיות לאורה שדעתו על פער בין החזירים עליהם החתימו את הלקוחות שלהם לבין המציאות. הם המשיכו בפעולות מרמתית על פי כתב האישום גם לאחר החקירה הפלילית וגם לאחר הגשת כתב האישום. לעובדה זו **משמעות מושלתש: ראשית**, היא שוללת טענת הסמכות תامةلب.

שנייה, היא מעמיקה עד מאד את המסוכנות הנשקפת מהעוררים, **ושילילת** היא מראה כי לא ניתן לתת בהם אמון.

18. העוררים הצבעו על בקשה מעצר שנדונה בבית המשפט המחוזי בבאר שבע נוכח הגשת כתב אישום בגין סחר באיברים ותיווך לסחר באיברים (מ"ת (ב"ש) 28526-08-14 **מדינת ישראל נ' שמואלי ואח'** (ובهم זיס)). באותו המקרה, כב' השופט ابو-טהה הורה (ביום 29.9.14) לעצור את הנאים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. והנה, תוך פרק זמן קצר, הורתה כב' השופט נצר (מ"ת (ב"ש) 28526-08-14 **YSIS נ' מדינת ישראל (14)** (20.10.14)) על שחרורו של אחד מהם לחופת מעצר. אכן כך, אך אין בכך רבota. גם באישומים חמורים ניתן לשחרר נאים לחופת מעצר, וכך גם במקרה שקיים לחובתם חזקת מסוכנות סטטוטורית. זה מחייב נפוץ באולמות המעצרם. הכל תלוי בנסיבות המעשה והעשה. באותו המקרה גם כב' השופט ابو-טהה ציין בסוף החלטתו כי "**בהתעדיף חלופות הולמות כאמור, הני מורה על מערכם של המשיבים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם**" (פסקה 14 להחלטה), והנה משהצגה חלופה צו בעניינו של מר זיס, הוא נשלח אליה חלף מערכו מאחורי سور גבריה.

בעניינו מצב הדברים הוא שונה. אכן בשני המקרים מדובר היה בראשת מסועפת ומאורגנת, אך בעניינו, כאמור, קיימות ראיות לאורה שהעוררים גילו מוטיבציה יצאת דופן להמשיך בפעולות אסורה, למראות החקירה נגדם ולמרות הגשת כתב האישום בעניינים.

19. גם אני התרשם מהעוררים צברו אכן ניסיון רב בתחום ההשתלות הבלתי חוקיות. שחרורם למעצר בפיקוח אלקטרוני או למעצר בית לא יכול למנוע את המשך ביצוע העבירות, שכן ביכולתם לבצע אותם מכל מקום, לרבות

מביתם, ובקלות יחסית, ונוכח התנהלותם, לא ניתן לתת בהם אמון שיימנו מילעשות כן.

תוצאה

20. סוף דבר, אני דוחה את העරר. העוררים יוותרו במעצר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם.

כמו בית המשפט קמא, גם אני אחזור את החלטתי בכך שמדובר במקרה הזכות לפנות בבקשתה לעיון חוזר, ככל שקצב ההתקדמות של משפטם יצדיק בקשה זו, או ככל שתתקיים עילה אחרת שבדין לעשות כן.

ניתנה היום, י"ד איר תשע"ז, 10 Mai 2017, במעמד הצדדים.

גרשון גונטובסקי , שופט